

2013

29/04 Доклад: Над 50% от населението у нас диша силно запрашен въздух

Над половината население у нас е изложено на силно замърсен въздух, в който концентрациите на фини прахови частици (ФПЧ) са над допустимите нива. Основни причини за това замърсяване на въздуха са транспортът и битовото отопление. Най-високите концентрации на тези особено вредни за здравето частици са измерени в Перник, Видин и Враца. 22% от българите пък живеят в среда с нива азотен диоксид над допустимите, от озон - 17.4 на сто, а от серен диоксид – 1.8%.

Това сочат част от данните от последния Национален доклад за [състоянието и опазването на околната среда](#) в България за 2011 г., представен в понеделник от директора на Изпълнителната агенция по околна среда Ваня Григорова и министъра на околната среда Юлиан Попов. Докладът е изготвен по методология, прилагана от Европейската агенция по околна среда (ЕАОС), в отговор на препоръките за усъвършенстване на оценките за състоянието на околната ни среда, които да са съпоставими на европейско ниво.

"Колкото и да си мислим, че сме направили в сферата за намаляване на въглеродния двуокис, България за жалост остава **шумна, прашна и неефективна държава** според този доклад", констатира екоминистърът и призна, че трябва да се направи всичко възможно да се подобри ситуацията на национално, местно и корпоративно равнище. В същото време той определи като много труден отговора на въпроса какво може да се направи, защото на европейско ниво нормите не могат да се затягат повече. Според него един от приоритетите и от гледна точка на човешкото здраве трябва да бъде отново енергийната ефективност специално на сградите.

В тази връзка Попов се обърна с апел към **всички местни власти** да се съсредоточат сериозно върху местните политики за ограничаване на ФПЧ и за подобряване качеството на въздуха. Според него има много инструменти в ръцете на тази власт независимо от икономическата ситуация, която не е извинение за бездействие.

В отговор на въпрос дали България ще бъде осъдена заради високите нива на ФПЧ Ваня Григорова изрази съмнение това да се случи в скоро време, като изтъкна като аргумент, че от общо 27 държави членки в Европа, 21 имат този проблем. В момента е задействана първа стъпка към наказателна процедура за страната ни, която е първа по концентрации на фини прахови частици сред тези държави и има в пъти по-високи нива (според доклада на ЕАОС за 2012 г.).

По-важното, според Григорова е, че страната ни се отчита за мерките, които реализира. Като подобряване на мониторинговата мрежа в страната, защото за последните десет години градовете у нас са се променили и някои от мониторинговите пунктове в тях не са актуални. Всяка община в страната вече е разработила своя задължителна програма за подобряване на

атмосферния въздух, информира още тя с уточнението, че заложените мерки са известни, но скъпи – като преминаване към горива, които да не са силно замърсяващи.

- широко разпространените подходи за намаляване замърсяване на въздуха по общини в момента са по-често миене на улиците, строг контрол за строителството в градовете, за миене на автомобилите, за подобряване на пътните настилки в градовете. Тази политика е изключително децентрализирана. Регионалните инспекции следят дали тези мерки се изпълняват.

Попов: Въглищната индустрия използва нашето здраве, но не плаща за него

Енергетиката остава един от най-големите източници на емисии на серен диоксид (основен замърсител на въздуха наред с фините прахови частици), както и основен източник на азотни оксиди. У нас този сектор има ключова позиция във формиране на парниковите газове - 79.9% за последната година на инвентаризация 2011 г., сочи още докладът.

В тази връзка министър Попов припомни, че сериозна част от българската енергетика е лигнитна – **много ниско качество гориво** което води до тежки замърсявания дори и при най-добрите централи. По данните на доклада употребата на **лигнитни въглища** в топлоелектрическите централи през 2011 г. е нараснала с 7.9 млн.т за една година и като следствие емисиите серен диоксид скачат на 431.9 хил. тона (от 341.4 хил.т)

"Основният замърсител е серният диоксид и той нараства", подчерта той с уточнението, че като мерки трябва да се инсталират сероочистки и да се спазват много стриктни стандартни като начално решение. В дългосрочен план е много трудно да се каже какво може да се направи, смята той.

Скритата цена на евтината енергия

В тази връзка Попов постави темата за външните неща, за които индустрията не плаща.

"Индустрията използва нашето здраве, но не плаща за него. Въглищната енергия използва нашето здраве, но не плаща за него. Трябва да знаем, че част от тази евтина енергия я плащаме по друг начин", заяви Попов и цитира скорошно изследване за България, според което, ако въглищната индустрия трябваше да плаща всички здравни вреди, тя трябва да плаща четири пъти по-скъпа цена.

Най-значителните източници на негативно въздействие върху околната среда са **потреблението на енергия и природните ресурси** от икономическите сектори и емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух, водите, почвите и депонирането на отпадъците. Това е основен извод на доклада, който за "по-добра достъпност и по-лесно възприемане" е придружен с емотикони, които да отразяват тенденциите в екологичните процеси у нас. В резюмето на отделните глави в документа, представен на журналистите, преобладава усмихнат зелен емотикон като символ на положителна тенденция.

Крайното енергийно потребление нараства с 5.8 процента в резултат на по-голямо потребление за транспорт и от домакинствата за сметка на индустрията през периода 2000-2011 г. Така крайната

енергийна интензивност на България се нарежда сред най-високите в Европа – с цели 30% по-висока от средната за ЕС. В същото време национална цел е до 2020 г. тя да спадне с 50%.

През 2011 г. потреблението на възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) е нараснало с 76,4% спрямо 2000 г. като основно това се дължи на увеличение с 81 процента потреблението на биомаса, използвана основно за отопление на населението. Произведената електрическа енергия от ВЕИ – от водна, вятърна и слънчева енергия, е намаляла с 32,5 % за една година. Причината е спадът на производство на електроенергия от водноелектрически централи.

Автомобилният транспорт потребява 91.5% от общото енергийно потребление. То се свързва с увеличена консумация на горива и емисии вредни вещества в озонни прекурсори и фини прахови частици, се казва още в анализа.

Селското стопанство също е източник на парникови газове - основните атмосферни замърсители тук са амоняк - 74% и неметанови летливи органични съединения - 11% от националните емисии.

Друга негативна тенденция, констатирана в анализа на ведомствата, е намалената популацията на птиците, които зимуват у нас, което значи намаляване на биоразнообразието като цяло.

Площта на защитените територии у нас се е увеличила повече от два пъти според данните на агенцията. Според Ваня Григорова това се дължи на политиката на ековедомството да запази някои от тези територии от строителство. През 2012 г. броят им ще нарасне до 973 (от 954 – 2011 г.) – площ 583.886 хектара.

От **Босилена Мелтева**

29/04 Брюксел получи зелена светлина да забрани три пестицида, убиващи пчелите

Европейската комисия получи зелена светлина да забрани за две години използването на три пестицида, убиващи пчелите, предаде "Франс прес". Общо 15 държави гласуваха "за" забраната, осем бяха "против", а четири страни гласуваха "въздържал се".

"Обещавам да направя всичко по силите си, за да гарантирам, че нашите пчели, които са толкова важни за екосистемата ни и носят над 22 милиарда евро годишно към европейското селско стопанство, са защитени", подчерта еврокомисарят по здравеопазването Тонио Борг.

Това ще бъде първата забрана за използване на химикалите, важаща за цял континент. Трите инсектицида - имидаклоприд и клотианидин, произведени от германската химическа компания "Байер", и тиаметоксам на швейцарската "Сенжента", се използват за третиране на семената и се влагат в почвата или се впръскват в растенията, които привличат пчелите.

Забраната ще се прилага от 1 декември, заяви Еврокомисията. Въпреки че повечето държави гласуваха за спасяването на пчелите в Европа, според сложната система за гласуване в ЕС, която

взема предвид и броя на населението, гласовете бяха 187 "за", 125 "против" и 33 "въздържал се". Това не е достатъчно за квалифицирано мнозинство, но оставя последното решение в ръцете на Брюксел.

"Решението сега зависи от Еврокомисията", посочи Борг, като уточни, че Брюксел ще представи текста в следващите седмици. Страните, които бяха против забраната, включително Великобритания и Унгария, не успяха да съберат достатъчно подкрепа, за да блокират предложения от Еврокомисията мораториум въпреки усиленото лобиране от страна на фармацевтични групи и фермери.

Германия, която при предишното гласуване се въздържа и беше под засилен натиск от фармацевтичните фирми и фермери да се бори срещу предложението, го подкрепи. "Байер" и "Сенжента" отрекоха техните продукти да са причината за спада в броя на пчелите.

"За" гласуваха и Белгия, България, Кипър, Дания, Естония, Франция, Германия, Латвия, Люксембург, Малта, Холандия, Полша, Словения, Испания и Швеция. "Против" бяха Австрия, Великобритания, Чехия, Унгария, Литва, Португалия, Румъния и Словакия. С "въздържал се" гласуваха Ирландия, Гърция, Литва и Финландия. Еврокомисията се основава на особено отрицателно становище на Европейската служба за безопасността на храните.

Борг все пак беше принуден да приеме известни промени, включително отлагането на забраната от 1 юли за 1 декември за обработваните с тези препарати насаждения, както и да се съгласи да продължат тестовете, за да се подкрепи вота на Германия. Еврокомисията обаче отхвърли искането на Унгария да се разрешат изключения за отделни страни.

По-конкретно комисията ще замрази за две години употребата на неоникотиноиди, съдържащи се в пестициди за четири вида култури: царевица, рапица, слънчоглед и памук, уточнява БТА.

От Дневник

13/05 Община Враца събира е-отпадъци тази седмица

Събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване организират община Враца и "Ровотел стиил". Кампания започва от този понеделник и ще продължи до 18 май (събота) включително, съобщават от общинския пресцентър.

През седмицата жителите на града ще могат безвъзмездно да предават своите стари печки, хладилници, телевизори, дребни домакински уреди, цифрови фотоапарати, мобилни и безжични телефони, както и друга електрическа и електронна техника в склада на фирмата "Ровотел стиил", който се намира на ул. "Христо Смирненски" 7 в града.

За възрастните и хората в неравностойно социално положение мобилна група ще извозва безвъзмездно от домовете им ненужната им техника. Това ще става по заявка всеки ден от 9 до 16 часа след обаждане на телефон 0887 336 663.

В събота на четири места във Враца ще бъдат поставени контейнери, където гражданите също ще могат да занесат остарялата си електрическа и електронна техника. Контейнерите ще са разположени в квартал "Дъбника" (до "Пени маркет" и на полянката зад училище "Никола Войводов"), както и на Червения площад и пред стадиона.

От Дневник

14/05 Ново сметище за над 21 милиона лева ще се строи в Перник

Строителството на ново депо за битови отпадъци започва днес в квартал Тева в Перник, съобщиха от общинската управа. Сметището ще обслужва 170 населени места и 133 001 души в област Перник, които генерират 46 000 тона отпадъци годишно.

Общият бюджет на проекта е 21 467 427.26 лв., а на обекта ще бъдат разкрити 37 нови работни места.

Новото депо трябва да реши сериозния проблем с управлението на битовите отпадъци в региона, както и да въведе съвременна интегрираща система за тяхното управление, уточняват от общината. Проектът предвижда и изграждане на инсталации за сепариране и компостиране на зелени отпадъци.

Изграждането на депото се финансира по оперативна програма "Околна среда 2007 – 2013 г." и от държавния бюджет. Водеща организация в строителството е община Перник. Партньори са останалите пет общини на територията на областта – Радомир, Брезник, Земен, Ковачевци и Трън.

На първата копка на обекта ще участват министърът на околната среда Юлиан Попов и кметът на Перник Росица Янакиева.

От Дневник

16/05 Втори живот за скъсаните джапанки

Работилница в столицата на Кения Найроби дава втори живот на скъсаните джапанки. От останените на плажа чехли и изхвърлените от морето гумени отпадъци местните майстори създават шарени играчки, сувенири, аксесоари за дома, бижута.

Фирмата за рециклиране на отпадъци Ocean Sole почиства източноафриканския бряг на страната от боклуците, сортира ги, а материалите, които могат да се използват повторно, се превръщат в забавни сувенири.

Майсторите успяват да изработят от подръчния материал над 100 артикула, всичките уникати.

През 2008 г. Ocean Sole изпрати в Рим шестметрова фигура на жираф, с който участва в седмицата на модата.

Собственичката и еколог Джули Чърч се надява хората да си дадат сметка как и защо са били създадени изделията, които тя продава. Цените са от 9 евро за дребните изделия до близо 300 евро за големите скулптурни фигури на африкански животни.

От Дневник

18/05 Мобилни пунктове събират Е-отпадъци и тази неделя

Открити мобилни пунктове в няколко български града ще приемат е-отпадъци и тази неделя (19 май). Старо и ненужно компютърно оборудване, малки и големи домакински електроуреди, батерии, детски играчки и пр., може да занесете от 10:00 до 16:00 часа на открити мобилни пунктове в Пловдив, София, Бургас, Варна, Несебър, Обзор, Свети Влас и Равда .

Идеята на кампанията е да покаже, че е важно да се събира и оползотворява излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване. Този вид отпадъци съдържат много вредни и токсични за околната среда и за здравето на човека съставки. В същото време около 50 милиона тона е-отпадъци се изхвърлят годишно в света, а от тях само 10% се рециклират. Важно и икономически целесъобразно е ценните природни суровини (злато, сребро, паладий, мед и други), вложени в изработката на електронните уреди, да бъдат оползотворявани.

Служебният министър на екологията Юлиан Попов ще даде старт на инициативата в София на мобилния пункт на площад "Св. Александър Невски".

Кампанията се реализира в партньорство с кабинета на министъра за развитие на електронно правителство Роман Василев. Към нея се присъединиха и две големи младежки формации за природозащита - Националният ученически екопарламент и Националният воден парламент. Средствата, събрани от кампанията, ще бъдат дарени на две организации: сайта за обучение www.ucha.se и инициативата "Аз, ученикът".

Подробности за разположението на пунктовете в четирите града, какви отпадъци могат да се предават и как ще бъдат извозени са публикувани на сайта на МОСВ, както и на сайтовете на регионалните инспекции по околната среда и водите в София, Пловдив, Варна и Бургас.

За допълнителна информация вижте и [тук](#).

Първата акция в кампанията "Бъди отговорен. е-рециклирай" се проведе на 27 април т.г. в София, на която граждани и организации предадоха за рециклиране над 1,5 тона е-отпадъци. Събраните средства бяха дарени на сайта <http://ucha.se/> за разработването на нови интерактивни уроци за деца.

От Дневник

21/05 Граждани са предали за рециклиране 4.3 т е-оборудване само в неделя

Над 180 души са преминали през мобилните пунктове в неделя, 19 май. Те са върнали за рециклиране общо 4.3 тона излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, съобщиха от правителствената информационна служба. Акции се проведеха в София, Пловдив, Бургас, община Несебър, Варна.

Заявки за безплатно извозване на големи електрически уреди продължават да се приемат на страницата на "Екологика", партньор на инициативата: <http://orders.ecologica.bg/>.

Средствата, събрани от кампанията, ще бъдат дарени на две организации: сайта за обучение www.ucha.se и инициативата "Аз, ученикът". Точната сума ще бъде обявена на Фейсбук страницата на кампанията: <https://www.facebook.com/ereciklirai>. Там ще бъде оповестена и информация за следващи дати и места, на които ще бъдат организирани мобилни пунктове.

Кампанията е по инициатива на Роман Василев, министър за развитие на електронно правителство, и се осъществява в партньорство с Министерството на околната среда и водите и с медийната подкрепа на "Горичка", БГ радио, БГ мапс, "Дневник". Към нея се присъедини и младежката формация за природозащита - Национален воден парламент. Партньори на кампанията са и Digital Division, които на доброволни начала се грижат за "Фейсбук" страницата на проекта. Първата акция в кампанията "Бъди отговорен. е-рециклирай" се проведе на 27 април 2013 г. в София, на която граждани и организации предадоха за рециклиране над 1.5 тона е-отпадъци. Събраните средства бяха дарени на сайта [http://ucha.se/](http://ucha.se) за разработването на нови интерактивни уроци за деца.

Този вид отпадъци съдържат особено вредни и токсични за околната среда и за здравето на човека съставки, посочват организаторите. Около 50 милиона тона е-отпадъци се изхвърлят годишно в света. От тях само 10% се рециклират.

От Дневник

30/05 Доклад на Брюксел: България е първа по ръст на CO₂ емисии за 2011 г.

България води сред европейските членки с най-голямо увеличение в абсолютния обем на въглеродните си емисии, сочат официалните [данни](#) на Европейската агенция за околна среда (ЕАОС), докладвани от ЕС на Рамковата конвенция на ООН по изменението на климата (UNFCCC).

Страната ни бележи ръст на емисиите 9.6% от 2010 до 2011 г., Румъния е увеличила парниковите си емисии с 5.8% от 2010 до 2011 г., а Естония – с 4.8%.

Иначе като цяло има положителна тенденция в целия Европейски съюз, като емисиите парникови газове са намалели с 3,3% на територията на съюза през 2011 г., но причината е основно по-топлият зимен сезон. Този спад е и най-ниското ниво на емисиите, отчетено от 1990 г. досега,

както и третият най-голям спад в емисиите за същия този период, общите емисии на парникови газове за Европейския съюз през 2011 г. са 18.4% под нивата от 1990 г.

"Този спад на емисиите е добра новина, но трябва да знаем, че се дължи основно на по-топлата зима. Въпреки това ЕС е с ясен напредък в изпълнението на целите си за намаляване на емисиите", направи важното уточнение Жаклин Макглейд, изпълнителен директор на агенцията.

Макглейд обяснява още, че се наблюдава увеличение в консумацията на твърди горива като въглища, а водноелектрическото производство и потреблението на газ намаляват. Ако Европа иска да постигне преход към нисковъглеродно общество, ще се нуждае от устойчиви инвестиции в областта на технологиите и иновациите."

Причини

Основна причина за намалелите емисии е по-меката зима през 2011 г. в сравнение с 2010 г., което доведе и до по-ниско търсене на отопление. В същото време съюзът отчита 1,6% ръст на БВП.

Разминаването с прогнозите на ЕАОС, публикувани миналата година, се дължат на неотчетената от тях намалена консумация на отопление. Най-голям спад на емисиите има в домовете и търговията.

Други резултати

Близо 2/3 от намалените емисии през 2011 г. идват от Великобритания, Франция и Германия.

Най-големите увеличения в абсолютния обем на парниковите емисии са били в Румъния, България и Испания.

Потреблението на **изкопаеми горива** са намалели с 5% в ЕС. Въпреки това средният въглероден интензитет на използваните изкопаемите горива се увеличава заради ръст в консумацията на твърдо гориво, например каменни и лигнитни въглища, с почти 2% между 2010 и 2011 г. Потреблението на течни горива е намаляло с 4%, а на природен газ – с близо 11%. Увеличило се е изгарянето на биомаса с под 1%.

Потреблението на енергия от **възобновяеми източници** бележи втория най-голям спад за последните 21 години в процентно изражение, главно заради значително по-ниско водноелектрическо производство. Консумацията на вятърна и слънчева енергия обаче продължава да нараства силно и през 2011 година.

Приносът на **ядрената енергия** за производството на електричество също е намалял в Европа през 2011 г. в сравнение с предната година. Главната причина е затварянето на ядрени електроцентрали в Германия според данни на Евростат.

Емисиите от **автомобилния транспорт** продължават да намаляват и през 2011 г. за четвърта поредна година. За сметка на това емисиите от международния въздушен и морски транспорт се увеличават през 2011 г.